27-мӗш ҫул тухать. Хакӗ 20 пус.

1944
ДЕКАБРЬ
9
ШАМАТКУН
240(6735) №

Чӑваш Коммуни

Пӗтӗм тӗнчери пролетарисем, пӗрлешӗр!

ВКП(б) ОБКОМӖПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧӖН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧӖН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧӖН
ХАҪАЧӖ

КОЛХОЗНИКСЕН ХӖЛЛЕХИ ВӖРЕНӖВӖ

Иртнӗ ялхуҫалӑх ҫулӗ пуҫланас умӗн Красноармейски районри «Красный Порденер» колхоз кок-сагыз лартса тума задани илнӗ пулнӑ. Ҫак ҫӗнӗ культурӑна пирӗн колхозсенче халиччен акман, ӑна эпир иртнӗ пӗр-ик ҫул хушшинче кӑна лартса ӳстертӗмӗр. Ҫавӑнпа та кок-сагыза пӑхса ӳстерме пӗлекенсем пирӗн колхозсенче нумай мар-ха. Ҫӳлте асӑннӑ «Красный Порденер» колхоз председателӗ Петров юлташ та пӗлтӗр кок-сагыз акма задани илсен: «Мӗн вӑл кок-сагыз текен япала?» — тесе тӗлӗнсе ыйтнӑ. Тӳрех калас пулать, пирӗн колхозлӑ ялхуҫалӑхӗнче халӗ ҫавӑн пек тӗлӗнмелле япаласем нумай пулаҫҫӗ. Пӗр енчен, пирӗн чылай ҫӗнӗ культурӑсене акса, вӗсене пысӑк тухӑҫлӑ туса илме пӗлмелле. Тепӗр енчен, авалтанах акса ӳстернӗ тырпулсен тухӑҫне пӗр вӗҫӗмсӗр ӳстерсе пыни те питӗ кирлӗ; вӗсен тухӑҫне ӳстерсе пырас тесен, авалхи йӑласемпех ӗҫлени ҫителӗксӗр, агротехникӑн ҫӗнӗ те ҫӗнӗ кӑтартӑвӗсене пурнӑҫа кӗртсе пымалла, урӑхла каласан, ҫӗр ӗҫӗн меслечӗсене ҫулран ҫулах малалла аталантарса пымалла.

Акӑ, сӑмахран, малта пыракан колхозсем килес ҫул гектартан вӑтам шутпа 25-шер центнер тӗштырӑ туса илессишӗн социализмлӑ ӑмӑрту пуҫарса ячӗҫ. Паллах ӗнтӗ, ахаль ҫӗр ҫинех, ахаль меслетсемпех тата яланхи пек вӑрлӑхах акса, тепӗр майлӑ каласан, «турӑ» парасса кӗтсе ларса, ҫавӑн пек пысӑк тухӑҫлӑ тырпул туса илме ҫук. Ҫавӑн пек вӑйлӑ тырпул туса илес тесен, нумай вӑй хурса ӗҫлемелле, лайӑх вӑрлӑх акмалла, акмалли вӑхӑтра суйласа илме пӗлмелле, тырӑ акма ҫӗре ҫемҫетсе хатӗрлеме пӗлмелле, ҫӗр ӗҫлемелли чи лайӑх меслетсене суйласа илме вӗренмелле, ӗҫ хатӗрӗсемпе тата машинӑсемпе тухӑҫлӑн усӑ курма, акнӑ тырпула пӑхса ӳстерме, тирпейлӗн пухса илме пӗлмелле тата ытти те. Кунсӑр пуҫне кашни уйрӑм культура хӑйне майлӑ ыйтусем кӑларса тӑратать. Пӗр культурӑшӑн усаллӑ ҫӗр тепӗр культурӑшӑн сиенлӗ пулма пултарать, пӗр культурӑшӑн юрӑхлӑ ӗҫ меслечӗ тепӗр культурӑшӑн юрӑхсӑр пулма пултарать. Ҫапла вара, тырпул туса илесси вӑл — пачах та ҫӑмӑл ӗҫ мар, вӑл — кӑткӑс та йывӑр ӗҫ. «Акса хӑварса пултӑр, аксан ӳсекенччӗ-ха», тесе калама кам та пулин хӑять пулсан, вӑл вара хӑй кая тӑрса юлнине кӑтартса парать.

Колхозлӑ ялхуҫалӑхӗн ӑнӑҫлӑхне татса паракании халӗ — агротехника пулса тӑрать. Колхозра агротехника правилисене мӗн чухлӗ лайӑхрах пӗлеҫҫӗ, ҫав правилӑсене мӗн чухлӗ тӗрӗсрех пурнӑҫа кӗртсе пыраҫҫӗ, колхозӑн тырпулӗ те ҫавӑн чухлӗ тухӑҫлӑрах пулать. Акӑ мӗншӗн ӗнтӗ СССР Совнаркомӗпе партин Центральнӑй Комитечӗ агротехникӑна ҫирӗппӗн пурнӑҫа кӗртсе пыма кирли ҫинчен, ялхуҫалӑхӗнчи ӗҫсен пахалӑхӗ ҫӳллӗ вырӑнта пулма кирли ҫинчен пӗр хутчен кӑна мар кӑтартса панӑ.

Агротехника правилисене тӗрӗс пурнӑҫа кӗртсе пыма, чи малтан, ҫав правилӑсене тӗплӗн пӗлни, тӗпчесе вӗренни, вӗсене практикӑра тӗрӗслени кирлӗ. «Красный Порденер» колхоз колхозникӗсем кӑҫал пысӑк тухӑҫлӑ кок-сагыз туса илме пултарчӗҫ пулсан, вӗсем ҫавна кок-сагыз акса ӳстермелли агротехникӑна тӗплӗн вӗренсе, тӗплӗн пурнӑҫа кӗртсе пынипе, ӗҫре ҫӗнӗ меслетсем шыраса тупса, вӗсене практикӑра тӗрӗсленипе тума пултарчӗҫ. Анчах тырпула акма вӑхӑт ҫитсен, унӑн агротехникине вӗренме вӑхӑт мар вара. Тырпул акса тумалли агротехникӑна халӗ, хӗл кунӗсенче, колхозниксем ӗҫрен хӑшпӗр таран пушанӑ вӑхӑтра, вӗренмелле.

Вӑрмар районӗнчи колхозсенче агротехникӑна вӗренмелли кружоксем ӗҫлеме тытӑннӑ та ӗнтӗ. «Красные Шигали» колхозра агротехника кружокне 35 колхозник ҫӳрет. «Свобода» колхозри агрокружока 40 ҫын ҫӳрет. «Заря» колхозри кружокра пысӑк опытлӑ бригадирсем тата колхозри стахановецсем интереслӗ калаҫусем ирттереҫҫӗ. «Дружба» колхоз председателӗ Григорьев юлташ агротехника кружокӗн ӗҫӗсемпе куллен интересленет, час-часах хӑй те калаҫусем ирттерет. Комсомольски районра кӑҫал кашни колхозрах агрокружоксем пулаҫҫӗ. Вӗсене ертсе пыма участоксенчи агрономсене, зоотехниксене тата колхоз председателӗсене явӑҫтарма палӑртнӑ. Районра полеводсен эрнелӗх курсӗ тата ферма заведующийӗсемпе аслӑ конюхсен курсӗ ӗҫлеме тытӑннӑ.

Ҫакӑн пек тӗслӗхсем нумай илсе кӑтартма пулать. Анчах агротехникӑна вӗрентес ӗҫе хакламанни, ӑна вӗренме васкаманни ҫинчен калакан тӗслӗхсем те сахал мар. Ҫакна ӗнтӗ пачах та йӗркеллӗ тесе йышӑнма ҫук. Кашни колхозрах тата ҫак кунсенчех агротехникӑна вӗрентес ӗҫе организацилемелле. Ку тӗлӗшпе районсенчи тата участоксенчи агрономсем, вӗсемпе пӗрле колхоз председателӗсем те ӗҫе пуҫарса ертсе пыракансем пулмалла. Ялсенчи вулав ҫурчӗсемпе колхозсен клубӗсем колхозниксене агротехникӑна вӗрентес ӗҫре пысӑк вырӑн йышӑнса тӑма тивӗҫлӗ.

Анчах кружоксем уҫса агротехникӑна вӗренни кӑна ҫителӗксӗр пулнӑ пулӗччӗ. Унсӑр пуҫне, хӗллехи вӑхӑтра колхозсенчи массӑллӑ квалификациллӗ кадрсене вӗрентсе хатӗрлес ӗҫе уйрӑмах тимлӗн туса пымалла. Колхозсенче халӗ тӗрлӗ специальноҫсем нумай, ҫав специальноҫсемпе ӗҫлекен ҫынсем нумай колхозсенче ҫителӗксӗр. Вӗсем ҫителӗклӗ пулччӑр тесен, вӗсене вӗрентсе хатӗрлес пулать, ку ӗҫе вара хӗл вӑхӑтӗнче пурнӑҫа кӗртме лайӑхрах. Ҫавӑнпа та ВКП(б) Обкомӗн бюровӗ, нумаях та пулмасть, колхозсенчи массӑллӑ квалификациллӗ кадрсене вӗрентсе хатӗрлес тӗлӗшпе тумалли ӗҫсене палӑртса, ятарласа решени йышӑнчӗ. Вӑл решени тӑрӑх, районсенче тата колхозсенче массӑллӑ квалификациллӗ кадрсем вӗрентсе хатӗрлемелли шкулсемпе курссем уҫӑлмалла, ҫав шкулсемпе курссенче счетоводсене, бухгалтерсене, животноводсене, ветфельдшерсене, бригадирсене, яровизаторсене тата ытти нумай тӗрлӗ специалистсене вӗрентсе хатӗрлемелле. Парти Обкомӗн бюровӗ ҫак ӗҫсене тумалли сроксемпе майсене кӑтартса пачӗ, кашни района уйрӑм заданисем пачӗ. Обком кӑтартнӑ сроксем иртсе пыраҫҫӗ, ҫапах та хӑшпӗр районсенче ҫак ӗҫе питӗ кая юлса тытӑнаҫҫӗ. Ҫакна вара ҫӗрӗҫ органӗсен ӗҫӗнчи пысӑк ҫитменлӗх тесе шутлас пулать.

Колхозсенчи массӑллӑ квалификациллӗ кадрсене вӗрентсе хатӗрлесси тата колхозниксен агровӗренӗвне организацилесси — ялхуҫалӑхӗшӗн питӗ кирлӗ тата паха ӗҫ пулса тӑрать. Ҫав ӗҫе тивӗҫлипе пурнӑҫа кӗртсе пырассишӗн ҫӗрӗҫ органӗсем кӑна мар, парти райкомӗсемпе райисполкомсем те ответлӑ пулса тӑраҫҫӗ.

Тӑван ҫӗршыва!

ВЫБОРГ, декабрӗн 7-мӗшӗ. (ТАСС). Паян Совет Союзӗпе Финлянди чиккине Финляндирен хӑйсен тӑван ҫӗршывне таврӑнакан совет гражданӗсен пӗрремӗш эшелонӗ пырса ҫитнӗ. Вӗсене Финляндие нимӗҫсемпе финсем ирӗксӗр илсе кайнӑ пулнӑ.

Эшелонра 602 ҫын. Вӗсем пурте Ленинград облаҫӗнчи колхозниксем. Чикӗре вӗсене совет органӗсен представителӗсем ӑшшӑн кӗтсе илнӗ.

Темиҫе сехет иртсен, эшелон Выборг хулине тухса кайнӑ. Паровоз ҫинче, Сталин юлташӑн портречӗпе юнашар, «Сывӑ-и, Тӑван ҫӗршыв! Спасибо Сталина!» тесе ҫырнӑ лозунг ҫакӑнса тӑрать. Пур вагонсенчен те ывӑннӑ, анчах та савӑннӑ ҫынсем пӑхаҫҫӗ. Тӑван ҫӗршыва таврӑннипе хавасланса, ҫынсем хӑйсене ирӗке кӑларнӑ Сталин юлташпа Хӗрлӗ Ҫара ырӑ сунаҫҫӗ, «урра» кӑшкӑраҫҫӗ.

Илемлетнӗ площадьре митинг пуҫланса кайнӑ. Красносельски районри «Луйсковицы» колхозри колхозник Осип Филиппович Харпо сӑмах тухса калать. Унӑн икӗ ывӑлӗ фронтра фашистсемпе ҫапӑҫаҫҫӗ. Харпо Тӑван ҫӗршыва таврӑннӑ ҫынсен ячӗпе совет воинӗсемпе аслӑ Сталина хӑйсене ирӗке кӑларнӑшӑн тата хӑйсемшӗн тӑрӑшнӑшӑн чунтан-чӗререн тав тӑвать.

Таврӑннӑ ҫынсене пурне те вӗри апат ҫитернӗ, кӗнекесем, хаҫатсем панӑ. СССР Совнаркомӗн ҫынсене каялла тавӑрас тӗлӗшпе ӗҫлекен уполномоченнӑйӗн представителӗсем пысӑк ӗҫ тунӑ. Вӗсем санитари пункчӗсем, хӗрлӗ кӗтессем, справка киоскӗсем тата ыттисем те тунӑ.

Каҫхине эшелон Выборгран малалла тапранса кайнӑ.

АРХИПОВ ЕФРЕЙТОРАН ЧАПЛА ӖҪЕ

ҪАПАҪУРИ ҪАР, декабрӗн 8-мӗшӗ. (ТАСС спецкорӗ). Таҫта, ҫывӑхрах, тӑшман пулемечӗ пеме пуҫланӑ. Атака тӑвакан боецсем ҫӗр ҫине выртнӑ.

— Архипов ефрейтор, нимӗҫ пулеметчикне пӗтерсе тӑкмалла! — тесе хушнӑ командир.

Хӑйӗн умӗнче «Максима» тӗртсе пырса, Архипов малалла шуса кайнӑ. Унпа юнашар унӑн расчетӗнчи боецсем шуса пынӑ. Вӑхӑчӗ-вӑхӑчӗпе ефрейтор, чарӑна-чарӑна, йӗри-тавра тимлӗн пӑхса илнӗ. Ара, тӑшман ӑҫта? Сасартӑк ҫывӑхрах тӑшман пулемечӗ шатӑртатса илнӗ.

Гитлеровец курӑнмалла мар тунӑ тӗм хыҫӗнчен пенӗ. Гитлеровец патне ҫитесси 50 метр юлсан, Архипов ӑна пулеметпа пеме шут тытнӑ. Ун ҫине лайӑх тӗллесе, вӑл кӗске черет персе янӑ. Унтан умлӑн-хыҫлӑн темиҫе черет персе янӑ та, тӑшмана сӑнаса, малалла шуса кайнӑ. Тӗм патне ҫитсен, Архипов пулемет тата унпа юнашар выртакан аманнӑ нимӗҫе курнӑ. Унтах миноментсем тӑнӑ, автоматсем сапаланса выртнӑ. Унта чарӑнса тӑмасӑр, ефрейтор, пулеметпа персе, малалла кайнӑ.

Темиҫе минут иртсен, стрелоксем атакаланӑ та, вӑйлӑн пырса ҫапса, нимӗҫсем хирӗҫ тӑнине ҫӗмӗрсе тӑкнӑ, халӑх пурӑнакан пункта вӑркӑнса кӗрсе кайнӑ.

Пехотинецсене ӑнӑҫу тума Архипов пулеметчикӑн хастарлӑхӗ пулӑшнӑ. Командовани, унӑн хастарлӑхне пысӑка хурса, ӑна III-мӗш степень Мухтав орденӗпе наградӑланӑ.

Вӑрман хатӗрлемелли плана вӑхӑтра тата пӗтӗмпех тултармалла

Пирӗн республикӑри нумай колхозсем, Сталин юлташ Октябрьти Социализмлӑ Аслӑ Революци 27 ҫул тултарни ҫинчен тунӑ докладпа тата приказпа хавасланса, вӑрман хатӗрлевӗнче лайӑх тӗслӗхсем кӑтартса ӗҫлеҫҫӗ. Вӑрнар районӗнчи Кольцовкӑри Сталин ячӗпе тӑракан колхозран юлашки вӑхӑтра вӑрманта ҫураннисем 70 ҫын тата 30 ҫын лашапа ӗҫленӗ. Калинино, Красноармейски, Куславкка, Шупашкар, Йӗпреҫ районӗсенчи нумай колхозсем вӑрманта ӗҫлеме ӗҫ вӑйӗ планпа палӑртнинчен ытларах янӑ. Куславкка районӗ чугун ҫул валли вутӑ хатӗрлемелли тӑваттӑмӗш кварталти плана декабрӗн 5-мӗшӗ тӗлне хатӗрлес енӗпе 116 процент, турттарас енӗпе 104 процент тултарнӑ. Октябрьски тата Йӗпреҫ районӗсем те плана тултарса ҫитересси патне ҫывхараҫҫӗ.

Анчах та хӑшпӗр районсем вӑрман хатӗрлес тӗлӗшпе хӑйсен умӗнче тӑракан задачӑсене кирлӗ пек пурнӑҫа кӗртсе пымаҫҫӗ-ха. Сӗнтӗр районӗ чугун ҫул валли вутӑ хатӗрлемелли плана декабрӗн 5-мӗшӗ тӗлне хатӗрлес енӗпе 31 процент, турттарас енӗпе 37 процент ҫеҫ тултарнӑ. Тӑвай, Вӑрмар, Элӗк, Етӗрне тата ытти хӑшпӗр районсем те нумай кайман.

Вӑрман хатӗрлемелли плана тултарасси ҫавӑн пек кая юлса пыни, пуринчен малтан, районсем вӑрманта ӗҫлеме ӗҫ тата турттӑм вӑйӗ кирлӗ таран мобилизацилеменнинчен, ӗҫ вӑйӗ пӗрмаях улшӑнса тӑнинчен килет. Хӑшпӗр районсенчи колхозсем ку тарана ҫитсе те вӑрманта ӗҫлеме ӗҫ вӑйӗ уйӑрса яман.

Вӑрмана пынӑ ӗҫ вӑйне тӗрӗс вырнаҫтарманни тата ӗҫе пӗлсе йӗркелеменни те чылай чӑрмав кӳреҫҫӗ. Вӑрнар вӑрманпромхозӗнчи Уткин юлташ ертсе пыракан участока Вӑрнар, Красноармейски районӗсенчи колхозсенчен ӗҫ вӑйӗ нумай пынӑ. Вӗсене йышӑнса илме начар хатӗрленнӗ тата ӗҫ хатӗрӗсене ҫителӗклӗ таран тупса памасӑр пирки нумайӑшӗсем нормӑна тултармасӑр ӗҫленӗ. Ҫапла, ноябрь уйӑхӗнче, пӗтӗмӗшпе илсен, кашни рабочи ӗҫ нормине хатӗрленӗ ҫӗрте 60 процент, турттарнӑ ҫӗрте 70 процент ҫеҫ тултарнӑ.

Фронтпа ҫӗршыва ытларах пулӑшас тесе, нумай колхозниксем ӗҫ нормине ялан ирттерсе тултарма тӑрӑшаҫҫӗ. Буинск вӑрманпромхозӗнче ӗҫлекен Октябрьски районри «Память Ленина» колхоз членӗ И. Я. Смирнов юлташ хӑйӗн заданине пурнӑҫа кӗртнӗ хыҫҫӑн Сталин юлташ докладне ответлесе, 1945 ҫулхи апрелӗн 1-мӗшӗ тӗлне пӗр пин кубометр йывӑҫ хатӗрлеме сӑмах панӑ. Унӑн примерӗпе А. В. Васильев, Н. С. Сергеев, Г. Я. Героев юлташсем те сезонра пӗрер пин кубометр вутӑ хатӗрлеме пулнӑ. Вӗсем халӗ кулленех 5-шер норма ытла тӑваҫҫӗ, ҫамрӑк рабочисене лучковӑй пӑчкӑпа ӗҫлеме вӗрентеҫҫӗ. Вӗсен опытне тимлӗн сарса пырсан, вӑрманпромхоз ӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстермелли плана ирттерсе пурнӑҫа кӗртме пултарать.

Ӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстермелли майсенчен пӗри вӑл — ӗҫе лайӑх йӗркелени тата вӑрмана пыракансене ӗҫлеме вӗрентни пулать. Йӗпреҫ вӑрманпромхозӗнчи Чернореченски вӑрманпунктӗнче Ҫӗрпӳ районӗнчи «КИМ» колхоз членӗ Петрова юлташ виҫӗ хӗрачапа пӗрле ӗҫлет. Вӗсем иртнӗ вӑхӑтра кунсерен пӗрер кубометр ытларах кӑна вутӑ хатӗрленӗ. Леспромхоз техноруке Цветков тата вӑрман пункчӗн начальникӗ Емельянов юлташсем Петровӑпа тӗплӗн калаҫса ӑна пулӑшу панӑ. Ҫакӑн хыҫҫӑн Петрова юлташ тата унӑн тусӗсем кулленех 3-шер кубометр вутӑ хатӗрлеме тытӑннӑ. Ку факт ӗнтӗ пирӗн ӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстермелли майсемпе условисем ҫителӗклӗ таранах пурри ҫинчен каласа парать.

Халӗ вӑрман хатӗрлекен организацисемшӗн ответлӑ тапхӑр пуҫланчӗ. Пирӗн хӗллехи вӑхӑтра вӑрман хатӗрлемелли плана вӑхӑтра тата пӗтӗмпех тултарса ҫитермелле. Ҫак задачӑна пурнӑҫа кӗртме вӑрман хатӗрлекен организацисене партипе совет организацисем енчен тимлӗн пулӑшни кирлӗ.

В. ГЕРМАНОВ.

Стахановец Сергей Егоров 10.014 кубометр вутӑ турттарнӑ

Алтышево вӑрманпромхозӗнчи паллӑ стахановец Сергей Федорович Егоров ноябрь уйӑхӗнче чугун ҫул валли 511 кубометр вутӑ турттарса кӑларнӑ. Отечественнӑй вӑрҫӑ ҫулӗсенче, 1942 ҫулхи августӑн 5-мӗшӗпе 1944 ҫулхи декабрӗн 1-мӗшӗ хушшинчи вӑхӑтра, лашапа 567 кун ӗҫлесе, пурӗ 10.014 кубометр вутӑ турттарнӑ.

Вӑрман хатӗрлевӗнче стахановла ӗҫленӗшӗн Егоров юлташа Вӑрман промышленность Халӑх Комиссарӗ хушнипе 1.000 тенкӗ укҫа парса премиленӗ.

ЧУГУН ҪУЛ ВАЛЛИ ВУТӐ ХАТӖРЛЕСЕ ТУРТТАРМАЛЛИ IV-МӖШ КВАРТАЛТИ ПЛАНА 1944 ҪУЛХИ ДЕКАБРӖН 5-МӖШӖ ТӖЛНЕ МӖН ЧУХЛЕ ТУЛТАРНИНЕ КӐТАРТАКАН СВОДКА

Вӑрман хатӗрлекен организацисем	Плана тултарнӑ (процентпа)		Мӗнле вырӑн йышӑнать	
	Турттарас енӗпе	Хатӗрлес енӗпе	Турттарас енӗпе	Хатӗрлес енӗпе
Улатӑр вӑрман хуҫалӑхӗ	92,3	84,0	1	2
Кире вӑрман хуҫалӑхӗ	82,8	56,0	2	11
Йӗпреҫ вӑрман хуҫалӑхӗ	81,8	71,2	3	6
Вӑрнар вӑрман хуҫалӑхӗ	78,7	76,6	4	5
Йӗпреҫ вӑрман промхозӗ	73,6	80,6	5	4
Алтышево вӑрман промхозӗ	73,3	66,0	6	7
Вӑрнар вӑрман промхозӗ	70,4	81,5	7	3
Канаш вӑрман промхозӗ	65,7	45,2	8	13
Кире вӑрман промхозӗ	61,4	58,6	9	8
Йӗпреҫ участокӗ	58,8	90,8	10	1
Ҫӗмӗрле вӑрман хуҫалӑхӗ	56,4	51,5	11	12
Буинск вӑрман промхозӗ	56,1	56,9	12	9
Хӗрлӗ Чутай вӑрман пункчӗ	55,7	56,4	13	10
Ҫӗмӗрле вӑрман пункчӗ	43,2	44,0	14	14

М. АНДЕРСЕН НЕКСЕ ПИСАТЕЛЬ МУСКАВА КИЛНИ

Декабрӗн 7-мӗшӗнче Мускава Ленинградран хӑйӗн ҫемьипе пӗрле датчансен паллӑ писателӗ Мартин Андерсен Нексе килнӗ.

Октябрь вокзалӗнче писателе ют ҫӗршывсемпе культурӑллӑ ҫыхӑну тытса тӑракан Пӗтӗм Союзри Обществӑн (ВОКС) председателӗн заместителӗ Караганов юлташ, писательсем Н. Тихонов, К. Федин, Вс. Иванов, Совет писателӗсен союзӗн ответлӑ секретарӗ Д. Поликарпов тата ыттисем те хирӗҫ тухса кӗтсе илнӗ.

Мартин Андерсен Нексе ҫак ҫитес кунсенчех Мускаври литература тата искусство деятелӗсемпе тӗл пулса калаҫать. (ТАСС).

ХӖЛЛЕХИ КАНИКУЛ ВАХАТЕНЧЕ АЧАСЕМ МЕНЛЕ КАНАССИ ҪИНЧЕН

ВЦСПС секретариачӗ профсоюз организацийӗсене хӗллехи каникул вӑхӑтӗнче — 1945 ҫулхи январӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 10-мӗшне ҫитиччен — ҫӗнӗ ҫулхи елкӑсемпе праҫниксем туса ирттерме хушнӑ. Утренниксем, киносеанссем тума, Хӗрлӗ Ҫарӑн Отечественнӑй вӑрҫӑри боецӗсемпе тата командирӗсемпе, стахановецсемпе, ученӑйсемпе, писательсемпе, артистсемпе тӗл пулса савӑнма мӗнпур клубсене тата культура дворецӗсене памалла. Каникул вӑхӑтӗнче Мускав, Ленинград, Киев, Минск, Тбилиси, Таллин, Вильнюс, Рига, Петрозаводск, Владивосток, Мурманск, Одесса хулисенче тата ыттисенче те пӗтӗм хулари ача праҫникӗсем туса ирттереҫҫӗ.

Пысӑк предприятисенче 45.000 ача валли сывалмалли площадкӑсем уҫаҫҫӗ, 5.000 ачана профсоюзсен кану ҫурчӗсемпе санаторийӗсене яраҫҫӗ.

Пӗтӗм хулари елкӑсемпе праҫниксене туса ирттерме государствӑн социальнӑй страховани укҫинчен 1.625 пин тенкӗ панӑ. (ТАСС).

КОЛЫМА ХӖРРИНЧЕ ПУРӐНАКАН ӖҪҪЫННИСЕМ ДОНБАСРИ ГОРНЯКСЕНЕ ПАРНЕ ПАРАҪҪӖ

Инҫетри Колыма патӗнчен Донбаса Дальстройри ӗҫҫыннисен делегацийӗ тухса кайнӑ. Делегаци хӑйпе пӗрле пилӗк вагон парне илсе каять. Вӗсене Колыма хӗрринче пурӑнакан ӗҫҫыннисем пухнӑ. Парнесем хушшинче пулӑран тунӑ ҫимӗҫсем, ҫӑралатнӑ сӗт, какай, 50.000 кӗнеке, музыка инструменчӗсем пур. Донбасри театрсене, клубсене, шкулсене юсаса ҫӗнӗрен хута яма Дальстрой ҫыннисем пӗр миллион тенкӗ ытла укҫа пухнӑ. (ТАСС).

УРАЛТИ УЧЕНАЙСЕН НАУКАПА ТЕПЧЕВ ӖҪЕСЕМ

Наука академийӗн Уралти филиалӗн хими институчӗ халӑх хуҫалӑхӗшӗн питӗ паха пулса тӑракан наукӑпа тӗпчев ӗҫӗсем тунӑ. Наука работникӗсен пӗр ушкӑнӗ тимӗр тӑпринчен кобальтпа никель кӑларас тӗлӗшпе ӑнӑҫлӑ опытсем туса ирттернӗ. Ҫав опытсене Елазаветинок рудникӗнче тунӑ. Унта хӑйне евӗрлӗ кӑмакасем туса лартнӑ. Ҫав кӑмакасенче тимӗр тӑпринчи кобальта пӗтӗмпе тенӗ пекех тата унти никелӗн 90 процентне кӑлараҫҫӗ.

Наука академийӗн член-корреспонденчӗн Никитинӑн лабораторийӗ хутпа целлюлоза промышленноҫӗнче юлакан лигнина тӗпчесе пӑхнӑ. (ТАСС).

Авиаци Маршалне Ф. Я. Фалалеева маршалсен паллине— „Маршал Ҫӑлтӑрне“ пани

СССР Верховный Совет Президиумӗн Председателӗн Пӗрремӗш Заместителӗ Н. М. Шверник юлташ декабрӗн 7-мӗшӗнче Кремльте Авиаци Маршалне Федор Яковлевич Фалалеева маршалсен паллине — «Маршал Ҫӑлтӑрне» панӑ. Ана тата нимӗҫ захватчикӗсене хирӗҫ пыракан кӗрешӳ фронтӗнче Командовани панӑ заданисене кӑтартуллӑн пурнӑҫа кӗртсе пынӑшӑн 1-мӗш степень Кутузов орденӗ тата Хӗрлӗ Ҫарта нумай ҫул хушши юлса лайӑх ӗҫлесе пурӑннӑшӑн Хӗрлӗ Ялав орденӗ панӑ.

* * *

Н. М. Шверник юлташ Артиллерин Главнӑй Маршалне Николай Николаевич Воронова тата Николай Дмитриевич Яковлева 1-мӗш степень Суворов орденӗсем панӑ. Ҫав орденсене вӗсене вӑрҫӑри операцисене пӗлсе тата хӑюллӑ ертсе пынӑшӑн тата Ҫапӑҫури ҫара артиллери хӗҫпӑшалӗпе боеприпассем парса тӑрас тӗлӗшпе Верховнӑй Главнокомандовани панӑ заданисене кӑтартуллӑн пурнӑҫа кӗртсе пынӑшӑн панӑ. (ТАСС)

Налог агенчӗсене премилени

Чӑваш АССР Совнаркомӗ ялта Государствӑн Виҫҫӗмӗш Военнӑй Заемӗн укҫине вӑхӑтра пухса ҫитернӗшӗн тата укҫа-тенкӗ пухмалли 4-мӗш кварталти плана тултарас тӗлӗшпе лайӑх тӗслӗхсем кӑтартнӑшӑн налог агенчӗсен пысӑк ушкӑнне преми панӑ.

500-шер тенкӗ укҫа парса А. Степанова (Калинино районӗнчи Кӳлхӗрри ялсовечӗ), М. Григорьев (Вӑрмар районӗнчи Шӑплат ялсовечӗ), А. Иванова (Вӑрмар районӗнчи Ҫӗнӗ Мӑрат ялсовечӗ), Е. Изватова (Вӑрмар районӗнчи Текеш ялсовечӗ), М. Петров (Вӑрмар районӗнчи Чӑлкаҫ ялсовечӗ) юлташсене премиленӗ.

300-шер тенкӗ укҫа парса Е. Миронова (Канаш районӗнчи Сугайкасси ялсовечӗ), А. Васильева (Сӗнтӗрвӑрри районӗнчи Сучево ялсовечӗ) тата ытти налог агенчӗсене, пурӗ 35 ҫынна, премиленӗ.

Фашистла пусмӑрлӑхран таврӑнакан белоруссене пулӑшни

Хӗрлӗ Ҫар фашистла чуралӑхран ирӗке кӑларнӑ совет гражданӗсем Белоруссие кашни кунах ҫӗршерӗн таврӑнаҫҫӗ. Белорусси республикин правительстви вӗсене йышӑнмалли пунктсем тунӑ. Унта вӗсене пысӑк пулӑшу парать. Таврӑнакан ҫынсене медицина енчен пулӑшаҫҫӗ, ахаль чухнехинчен ытларах апат ҫитереҫҫӗ, пӗр вӑхӑта укҫа параҫҫӗ, пурӑнмалли вырӑна ҫитме билетсем параҫҫӗ.

Каялла таврӑнакан совет гражданӗсенчен ытларахӑшӗ ҫӗтӗк-ҫатӑк тӑхӑннӑ, халран кайнӑ. Вӗсене йышӑнакан пунктсенче базӑсем тунӑ; унта ҫынсене гумтир, кӗпе-йӗм, атӑ-пушмак, куллен кирлӗ япаласем параҫҫӗ. Хӑйсем пурӑннӑ вырӑнсене таврӑнакан совет гражданӗсене пулӑшма чугун ҫул станцийӗсенче апат-ҫимӗҫ ларекӗсем тата столовӑйсем уҫнӑ. (ТАСС).

Совет Информаци Бюровӗнчен

ДЕКАБРӖН 7-МӖШӖНЧИ ОПЕРАТИВЛӐЙ СВОДКА

Декабрӗн 7-мӗшӗнче пирӗн ҫарсем Венгрире БАЛАТОН кӳллипе ДУНАЙ шывӗ хушшинче ҫаплах наступлени туса пынӑ, тӑшманпа ҫапӑҫса, халӑх пурӑнакан 60 пункта ытла туртса илнӗ, вӑл шутра — АДОНЬ, ПЕРКАТА, ХАНТОШ, ШАРСЕНТАГОТА, ДЕГ, ЭНЬИНГ ятлӑ пысӑк ялсем тата **АДОНЬ, СИЛЬФА, ЭНЬИНГ** чугун ҫул станцийӗсем. **Ҫавӑнпа пӗр вӑхӑтрах пирӗн БАЛАТОН кӳллипе ДРАВА шывӗ хушшинче наступлени туса пыракан ҫарсем БАРЧ хулипе чугун ҫул узелне туртса илнӗ, ҫавӑн пекех тата халӑх пурӑнакан ытти 50 пункта ытла йышӑннӑ, вӑл шутра — СЕНТ ДЬЕРДЬ, ВЕРШ, ХОЛЛАД, СЕНЬЕР, НАДЬ-САКАЧИ, КИШ-БАЙОМ, ЧЕКЕЛЬ, КАДАРКУТ, МИКЕ, ЛАБОД, КУНТЕЛЕП, ШОМОДЬВИШОНТА, ЭРДЕ-ЧОКОНЯ, КОМПОШД, ПЕТЕРХИДА** ятлӑ пысӑк ялсем тата **БАРДУДВАРНЮК, ЛИНОТФА, КАДАРКУТ, СУЛОК, ЛАБОД, ГЕРГЕТЕГ, ЧОКОНЯ, ШОМОДЬ, АРАНЬЕШ** чугун ҫул станцийӗсем.

Пирӗн ҫарсем БАЛАТОН кӳллин кӑнтӑр хӗррине тӑшмантан пӗтӗмӗшпех тасатса пӗтернӗ.

Декабрӗн 6-мӗшӗнче Венгрире УКРАИНАРИ 3-мӗш фронт ҫарӗсем нимӗҫсемпе венгерсен 1.030 салтакӗпе офицерне тыткӑна илнӗ.

Фронтӑн ытти участокӗсенче разведчиксем шыраса ҫӳренӗ тата чылай пунктсенче тӗллӗн-тӗллӗн ҫапӑҫнӑ.

Декабрӗн 6-мӗшӗнче пирӗн ҫарсем нимӗҫсен 38 танкне ҫӗмӗрсе тӑкнӑ. Сывлӑшри ҫапӑҫусенче тата зенитнӑй артиллери тӑшманӑн 5 самолетне персе ӳкернӗ.

☆ ☆ ☆

Венгрире Балатон кӳллипе Дунай шывӗ хушшинче пирӗн ҫарсем ҫаплах наступлени туса пынӑ. Нимӗҫсем ку районри ҫапӑҫусене ҫӗнӗ вӑйсем илсе пырса кӗртсе яраҫҫӗ. Юлашки вӑхӑтра Венгрие Италирен нимӗҫсен 44-мӗшпе 71-мӗш пехотнӑй дивизийӗсене, Хӗвеланӑҫ фронтӗнчен нимӗҫсен 271-мӗш пехотнӑй дивизине тата Германирен хӑшпӗр ытти чаҫсене илсе пынӑ. Асӑннӑ дивизисем унта ҫапӑҫаҫҫӗ ӗнтӗ, вӗсене самаях пысӑк ҫухатусем тӳстернӗ. Пирӗн ҫарсем тыткӑна илнӗ нимӗҫсем хушшинче 44-мӗш, 71-мӗш, 271-мӗш пехотнӑй дивизисенче тӑнӑ салтаксемпе офицерсем нумай. Дунай шывӗн хӗвеланӑҫ хӗррипе наступлени туса пыракан пӗр соединени чаҫӗсем нимӗҫсен оборонин Адонь ятлӑ тӗреклетнӗ пункчӗпе чугун ҫул станцине туртса илнӗ. Адонь вӑл Будапешт хулинчен 40 километр кӑнтӑртарахра ларать. Пирӗн ытти чаҫсем, тӑшман хирӗҫ тӑнине ҫӗмӗрсе тӑкса, ҫулсен паха узелне Эньинг ялӗпе чугун ҫул станцине тытса илнӗ. Советсен стрелковӑй подразделенийӗсем ӑнӑҫлӑ маневр туса илсе, тӑшманӑн ҫапӑҫу хирне тин ҫеҫ пырса ҫитсе вагонсем ҫинчен пӗтӗмӗшпех анма та ӗлкӗреймен пехотин икӗ батальонне аркатса тӑкнӑ.

Балатон кӳллипе Драва шывӗ хушшинче пирӗн ҫарсем тӑшманпа ҫапӑҫса 15 километр таран малалла кайнӑ. Аякран кайса ҫавӑрса илсе, совет чаҫӗсем Драва шывӗн ҫурҫӗр хӗрринче ларакан Барч хулине туртса илнӗ. Ним йӗрки-паллисӗр каялла чакакан гитлеровецсем хӗҫпӑшал тата ытти вӑрҫӑ хатӗрӗсем нумай пӑрахса хӑварнӑ. Пирӗн чаҫсем 9 чугун ҫул станцине йышӑннӑ, вӗсенче паровозсем, вагонсем тата апат-ҫимӗҫпе вӑрҫӑ хатӗрӗсен склачӗсене нумай тытса илнӗ. Нимӗҫсем контратакӑсем тӑва-тӑва, пирӗн ҫарсен наступленине чарса лартма хӑтланнӑ, анчах та чарса лартайман. Кун каҫиччен нимӗҫсемпе венгерсен 1.400 салтакӗпе офицерне ҫити пӗтерсе тӑкнӑ. Нимӗҫсенчен хӑй тӗллӗн ҫӳрекен 2 тупӑ, 34 хир туппи, ҫавӑн пекех тата пулеметсем, винтовкӑсем тата автоматсем нумай тытса илнӗ.

* * *

Хӗвелтухӑҫ Пруссире ҫӗрле тӑшманӑн разведка тӑвакан ушкӑнӗ пирӗн оборона вырӑнне хӗсӗнсе кӗме хӑтланнӑ. Зеленков пулеметчик тӑшман разведчикӗсене вӑхӑтра асӑрханӑ та пулеметпа пеме пуҫланӑ. Нимӗҫсем ним йӗрки-паллисӗр каялла чакнӑ. Тул ҫутӑлсан, пирӗн боецсем хӑйсен позицийӗсем умӗнче каҫхине вӗлернӗ 20 гитлеровеца шутласа тухнӑ. Левда пулеметчик оборонӑн малти хӗррине тухнӑ та, ручной пулеметпа персе, нимӗҫ пулеметчикне вӗлернӗ. Тӑшмана асӑрхаса выртса, Левда юлташ тата нимӗҫ автоматчикне вӗлернӗ.

* * *

Пултуск хулинчен кӑнтӑртарахра тӑшман пехоти ҫапӑҫса разведка тӑвасшӑн пулнӑ. Вырӑнти ҫырма-ҫатрасемпе усӑ курса, гитлеровецсем пирӗн оборонӑн малти хӗрри патне ҫывхарса тухнӑ. Пӗр чаҫри боецсем пулеметсемпе тата минометсемпе вӑхӑтлӑн пеме тытӑннӑ. Ҫавӑнпа пӗр вӑхӑтрах пирӗн артиллери хӑйӗн вут-хӗмӗпе тӑшманӑн каялла чакмалли ҫулӗсене пӳлсе лартнӑ. Нимӗҫсен разведка отрядне вара аркатса тӑкнӑ. Ҫапӑҫу хирӗнче тӑшманӑн 80 вилли ытла выртса юлнӑ. Унсӑр пуҫне тата совет артиллерисчӗсем тӑшманӑн ҫав разведчиксене пулӑшса тӑнӑ 4 артиллери батарейине пусарса лартнӑ.

* * *

Нимӗҫсен 81-мӗш пехотнӑй дивизийӗнчи 189-мӗш полкри 1-мӗш батальонран тыткӑна лекнӗ обер-врач Иозеф Раутер ҫапла каласа кӑтартнӑ: «Нимӗҫсен командованийӗ пӗлтӗрех ҫарти медицина комиссийӗсем валли ҫӗнӗ инструкцисем кӑларчӗ. Ҫав инструкцисем тӑрӑх, вӑрҫӑри чаҫсене сывлӑх тӗлӗшпе самаях пысӑк ҫитменлӗхсем пур ҫынсене те илмелле. Октябрь уйӑхӗнче эпӗ резерври 101-мӗш батальонра врач пулса ӗҫлерӗм. Икӗ эрне хушшинче ман пата 100 салтак ытла пычӗҫ. Вӗсем пурте хӑйсене госпитале сыватма яма ыйтрӗҫ. Эпӗ хам 30 ҫынна кӑна пӑхма ӗлкӗртӗм. Вӗсем пурте тенӗ пекех фронтра мар, тылри чаҫсенче тӑма та юрӑхлӑ марччӗ. Вӗсем хушшинче чӗре чирӗпе асапланаканнисем те, вар язвипе асапланаканнисем те пурччӗ. Хӑшпӗр салтаксен ӗлӗкхи суранӗсем ҫӗнӗрен уҫӑлса ыратма пуҫланӑччӗ. Апла пулин те, эпӗ, ҫав инструкцисене пӑхӑнса, ҫав салтаксене пурне те стройрах хӑвартӑм. Нимӗҫсен командованийӗ врачсене пур симулянтсене те тӑрӑ шыв ҫине кӑларма хушнӑ. Анчах та симулянтсем питӗ нумай, чирлисем унтан та ытларах, ҫавӑнпа та врачсем симулянтсене чирлисенчен уйӑрса илме пултараймаҫҫӗ. Врачсем пурне те каялла окопсене яраҫҫӗ. Юлашкинчен, ҫав тыткӑна лекнӗ обер-врач ҫапла каланӑ: «Аманнӑ салтаксем ҫине халӗ кирлӗ мар ҫынсем ҫине пӑхнӑ пек пӑхаҫҫӗ. 189-мӗш полкри 1-мӗш батальона врач пулса ӗҫлеме пырсан, мана полк командирӗ Майер полковник йышӑнчӗ. Вӑл ҫапла каларӗ: ҫапӑҫусем вӑхӑтӗнче врач салтаксене нимӗнле пулӑшу та пама пултараймасть, мӗншӗн тесен транспорт та ҫук, санитарсем те ҫитмеҫҫӗ. Каялла чакнӑ чухне нимӗҫ ҫарӗсем хӑйсен аманнӑ ҫыннисене ҫаплипех пӑрахса хӑвараҫҫӗ».

ПАРТИ ПУРНĂÇĔ

Районри парторганизаци хуçалăх ĕçĕсене ертсе пынă çĕрте

Сталин юлташ пире: хуçалăхри задачăсене ăнăçлăн пурнăçласси пĕтĕмпех партиллĕ-организацилле тата партиллĕ-политикăллă ĕçрен килет, тесе вĕрентет. Партиллĕ-политикăллă ĕçе лайăх организацилени ĕççыннисене Тăван çĕршыв умĕнчи хăйсен тивĕçне пурнăçа кĕртессишĕн кĕрешме мобилизацилеме май парать. Апла пулсан, парторганизацисен хуçалăх ĕçĕпе партиллĕ-политикăллă ĕçе пĕлсе çыхăнтарса пымалла. Çакна тума парторганизацисен аллинче условисемпе майсем çителĕклĕ таранах пур.

Юлашки икĕ çул хушшинче пирĕн Çĕрпӳ районĕнчи парторганизаци, партиллĕ-политикăллă тата партиллĕ-организацилле ĕçе вăйлатса пынă май, ялхуçалăх ĕçĕсенче чылай çитĕнӳсем турĕ. Ялхуçалăх çулне ăнăçлăн вĕçленĕ. Район лайăх ĕçленине ВКП(б) Обкомĕн XX-мĕш пленумĕн решенийĕнче те палăртнă. Кăçал район выльăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли плана ăнăçлăн тултарса. Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне илме тивĕçлĕ пулчĕ.

Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăва хутшăнса, пирĕн районри колхозсем государство умĕнчи парăмсене срокчен парса татрĕç. Пирĕн районри колхозсем государствăна тырпул памалли плана сентябрĕн 20-мĕшĕ тĕлне ытлашшипех тултарчĕç, планран иртерсе Хĕрлĕ Çар фондне 36 пин пăт ытла тырă пачĕç. Çавăн пекех государствăна çĕрулмипе пахча-çимĕç памалли плана та срокчен тултарчĕç, планран иртерсе 49.900 пăт çĕрулми пачĕç. Аш-какай памалли плана пур секторсем тăрăх та 122 процент, сĕт-çу планне—109.5 процент, çăм памалли плана—108,1 процент, çăмарта памалли плана—107,5 процент тата брынза хатĕрлемелли плана 100,2 процент тултарнă. Паянхи куна пирĕн район махоркăпа сӳс-кантăр хатĕрлес планĕсене çеç тултарса çитереймен. Ялхуçалăхĕнчи ытти продуктсене хатĕрлемелли плана район пур тĕлĕшпе те ытлашшипех тултарчĕ, государство умĕнче илнĕ обязательствăсене пурнăçларĕ.

Çак çитĕнӳсене партин районри организацийĕ, паллах, хуçалăх ĕçĕпе партиллĕ-политикăллă ĕçе пĕлсе çыхăнтарса пынипе тума пултарчĕ.

Партин пуçламĕш организацийĕсем социализмлă ăмăртăва сарса, хуçалăх ыйтăвĕсене пурнăçлас тĕлĕшпе политикăллă-массăллă ĕçе анлăн сарса пыраççĕ. Çавна пула партин шалти ĕçĕ те нумай лайăхланчĕ. Партин пуçламĕш организацийĕсем хуçалăх ĕçĕпе партиллĕ-политикăллă ĕçе пĕлсе çыхăнтарса пыни парти ретне ӳстерсе пыма, коммунистсен политикăллă пĕлĕвне кулленех хăпартса пыма пулăшрĕ. 1944 çулхи 9 уйăх хушшинче партин районри организацине 152 çын хутшăнчĕ. ВКП(б) членне — 60 çын, кандидатсен ретне — 92 çын илнĕ. Çапла вара партин районри организацийĕ чи лайăх колхозниксемпе колхозницăсен, ĕççыннисен шучĕпе ӳссе пырать.

Парти ретне кĕрекенсен йышĕ кулленех ӳссе пыни пирĕн парти татах та тĕрекленсе пынине, вăл ĕççыннисен массисемпе çирĕп çыхăнса тăнине, пирĕн партин авторитечĕ çӳллĕ вырăнта тăнине, парти организацисенче партиллĕ-организацилле ĕç лайăхланса пынине тепĕр хут çирĕплетсе парать.

Кунта çакна палăртмалла. Малта пыракан ĕççыннисем уйрăмах ялхуçалăх ĕçĕсем хĕрсе пынă вăхăтра парти ретне кĕреççĕ. Кăçалхи çураки вăхăтĕнче, май уйăхĕнче, — 14 çын, тырпулсене уйран пуçтарса кĕнĕ вăхăтра, июль уйăхĕнче, — 15 çын, август уйăхĕнче—18 çын парти ретне кĕнĕ. Партиллĕ-политикăллă ĕçе лайăх туса пынă çĕрте парти ретне илес ĕç те лайăх пулса пырать.

Лайăх ĕçлесе пыракан пуçламĕш организацисенчен «Ĕмĕт» колхозри организацие палăртмалла. Ку колхозри пуçламĕш организаци (секретарĕ М. Иванов юлташ) хуçалăх ĕçĕпе партиллĕ-политикăллă ĕçе пĕлсе çыхăнтарса пынипе уй-хир ĕçĕнче те, выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес тĕлĕшпе те паха ӳсĕмсем тума пултарчĕ. Ку организацире парти пухăвĕсем яланах вăхăтра пулса иртеççĕ, пур ыйтусене те пухусенче сӳтсе яваççĕ, коммунистсем парти порученисене вăхăтра пурнăçласа пыраççĕ. Коммунистсем социализмлă ăмăртăва хăйсем ертсе пырса, ĕçре паха тĕслĕхсем кăтартаççĕ. Агитаципе пропаганда ĕçне те кунта кирлĕ пек йĕркеленĕ. Агитаторсем час-часах докладсем туса параççĕ, калаçусем ирттереççĕ, хаçатсем вуласа параççĕ. «Ĕмĕт» колхозра тырпула уйран пухса кĕртнĕ вăхăтра 27 номер стена хаçачĕ кăларнă, стена хаçачĕ вара колхозниксемпе колхозницăсен ĕç тухăçлăхне хăпартма, дисциплинăна лайăхлатма пулăшакан вăй пулса тăнă.

Парторганизаци хуçалăх ĕçĕпе партиллĕ-политикăллă ĕçе пĕлсе çыхăнтарса пынине пула, «Ĕмĕт» колхоз 1944 çулхи ялхуçалăх ĕçĕсене ăнăçлăн вĕçлерĕ. Колхоз кăçалхи çул çурхи тырăсем гектартан вăтам шутпа 16 центнер, ыраш 22 центнер, çĕрулми — 262 центнер, купăста 273 центнер туса илчĕ. Выльăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли плана ытлашшипех тултарнăшăн «Ĕмĕт» колхоза Чăваш АССР Совнаркомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне панă. Ку колхозри парти организацийĕ 9 уйăх хушшинче малта пыракан колхозниксемпе колхозницăсене 11 çынна парти ретне илнĕ.

Çакăнпа пĕрлех хуçалăх ĕçĕпе партиллĕ-политикăллă ĕçе çыхăнтарса пыма пĕлмен организацисене те кăтартмалла. Кун пек организацисен шутне Янзакасси, Уйкас тата Çĕньял ялсовечĕсенчи партин территориальнăй организацисене кĕртмелле. Вăл организацисен ĕçĕнче çитменлĕхсем питĕ нумай. Вăл ялсоветсене кĕрекен колхозсем уйхир ĕçĕсенче те, выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес ĕçре те нумай кая юлса пыраççĕ. Партин пуçламĕш организацисем партиллĕ-политикăллă ĕçе çителĕксĕр туса пыраççĕ.

Партин Çĕрпӳ районĕнчи организацийĕ çак çитĕнӳсем çинче лăпланса лармасть. Вăл малалла тата лайăхрах ĕçлесе пыма, парти организацин кĕрешӳри хастарлăхне вăйлатса пыма тăрăшать. Эпир, хамăр ĕçĕн тĕп никĕсне Сталин юлташ Октябрьти Социализмлă Аслă Революци 27 çул тултарни çинчен тунă доклада хурса, партиллĕ-организацилле тата партиллĕ-политикăллă ĕçе хуçалăх ĕçĕпе пĕлсе çыхăнтарса, çĕнĕ çитĕнӳсем тăвассишĕн кĕрешетпĕр.

Д. МИТЬКОВ,
ВКП(б) Çĕрпӳ райкомĕн секретарĕ.

Финанс планне 113 процент тултарнă

КУСЛАВККА. Карач ял Совечĕ (председателĕ А. Шмелев, финагент К. Плотникова) финанс планне тултарса çитермелли уйăхлăха хутшăннă хыççăн пысăк çитĕнӳсем турĕ. Сталинла Конституци кунĕ тĕлне кăçалхи финанс планне 113 процента çити тултарчĕ.

М. О.

Çамрăксен юрри

САВВИНЕ ЕЛЕМ ÇЫРНА. КĔВВИ — Ф. ЛУКИНАН.

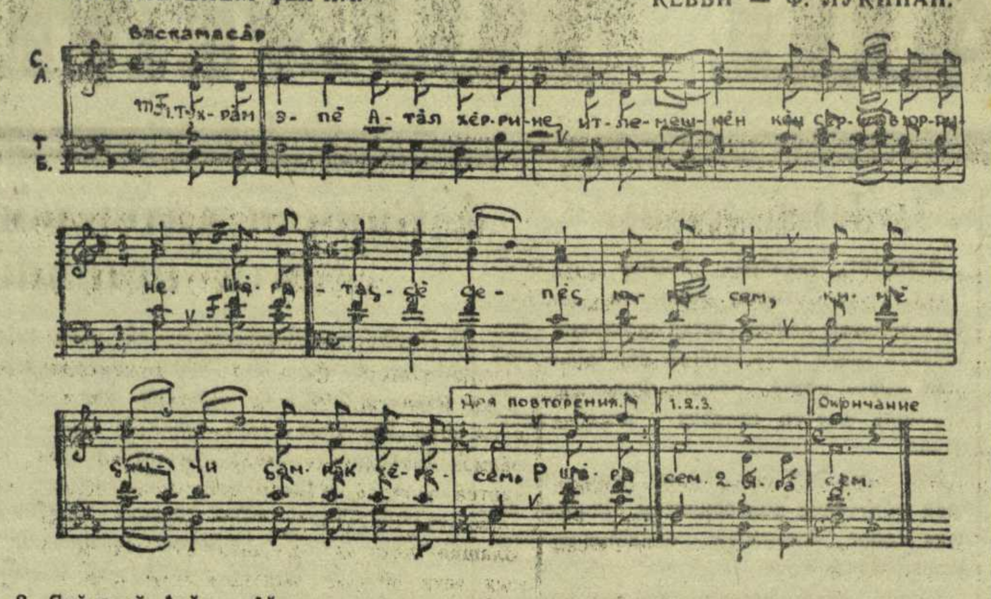
Васкамасăр
С.
А.
Т.
Б.
1. Тух-рăм э-пĕ А-тăл хĕр-ри-не, ит-ле-меш-кĕн çĕр-шыв юр-ри-не.
Шă-ра-тaç-çĕ çе-пĕç юр-ă-сем, çин-чи çам-рăк хĕ-рĕ-сем,
Для повторения
1.2.3.
Окончание

2. Ярăнаççĕ Атăл çийĕнче,
Савăнаççĕ кăмăл туличчен.
Çинçе саслă купăс вăй вылять, 2 х.
Аслă Атăл тăрăх ян каять.

3. Сапалаççĕ хĕрсем инçене
Ман çĕршывăн ирĕк кĕввине.
Çĕкленет-çке çулăмлă чĕрем, 2 х.
Сталин панă ĕмĕршĕн хĕрет.

4. Тухрăм эпĕ Атăл хĕррине
Итлемешкĕн çĕршыв юррине.
Шăратаççĕ çепĕç юрăсем 2 х.
Кимĕ çинчи çамрăк хĕрĕсем.

Вăйлă тырпул звенисен республикăри ăмăртăвĕн итогĕсем

Новосибирск, Воронеж тата Рязань облаçĕсенчи, Азербайджан ССР-ĕнчи, Чăваш АССР-ĕнчи чылай колхозсенчи çамрăксем сĕннине ырласа, ВЛКСМ Центральный Комитечĕпе ССР Союзĕн Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕ иртнĕ ялхуçалăх çулĕнче колхозсенчи çамрăксен вăйлă тырпул туса илес тĕлĕшпе ĕçлекен звенисен Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртăвне пуçарчĕç.

Вăрнар районĕнчи колхозсен председателĕсемпе бригадирсем, звеноводсем тата комсомол организацисен секретарĕсем, çав ăмăртăва хутшăнса, гектартан 100-шер пăт тĕштырă туса илме пулчĕç, республикăри мĕнпур çамрăксене вĕсен примерне йышăнма чĕнсе каларĕç. Вĕсем, хăйсен обязательствине пурнăçлас тесе, июль уйăхĕ тĕлне уйхире 189.160 лав тислĕк, 1.558 центнер кайăк-кĕшĕк тислĕкĕ, 2.345 центнер кĕл, 5.240 центнер торф кăларнă. Стахановла шкулсемпе агротехника кружокĕсем урлă 30 сухаçă, 120 сӳреçĕ, 64 акаçă, 30 яровизатор вĕрентсе кăларнă. Ĕç лашисене лайăх пăхас тĕлĕшпе комсомолецсенчен 34 çынна конюхсем пулса ĕçлеме уйăрнă. 32 колхозра комсомолецсем лашасене конюхсем мĕнле пăхнине тĕрĕслесе тăнă. комсомолецсен вăйĕпе 170 вăкăра кӳлме вĕрентнĕ.

Вăрнар районĕнчи комсомолецсем пек хастарлăн ĕçленĕ комсомол организацисем пирĕн республикăра татах та пур. Вĕсем те вăйлă тырпулшăн пыракан ăмăртăва хутшăнса пысăк ĕçсем тунă.

Çак кунсенче ВЛКСМ Обкомĕпе Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕ вăйлă тырпул звенисен социализмлă ăмăртăвĕн республикăри итогĕсене пăхса тухрĕç. Ăмăртăва пурĕ 369 звено (2.247 комсомолец) хутшăннă. Вĕсенчен 302 звено тырпул туса илмелли плана ăнăçлăн тултарнă. Уйрăмăнах Вăрнар, Вăрмар, Красноармейски, Сĕнтĕр, Шăхасан районĕсенчи звеносем плана ирттерсе тултарнă.

Комсомолецсемпе çамрăксен вăйлă тырпул звенийĕсен ăмăртăвĕнче Вăрнар районĕнчи Сталин ячĕпе тăракан колхозри комсомолка Валентина Миронова юлташ ертсе пыракан звено мала тухрĕ. Вăл 6 гектар çинче гектартан 200-шер пăт урпа туса илнĕ. Çак районри Ворошилов ячĕпе тăракан колхозри Петр Тереков юлташ ертсе пыракан, Вăрмар районĕнчи «Дружба» колхозри Мария Андреева ертсе пыракан, Красноармейски районри «Красный Порденер» колхозри Ольгăпа Нина Трофимовăсем ертсе пыракан, Елчĕк районĕнчи «Автогигант» колхозри Сергей Цветков ертсе пыракан, Шăхасан районĕнчи Киров ячĕпе тăракан колхозри Иван Мыльников ертсе пыракан звеносем вăйлă тырпул туса илчĕç.

Красноармейски районри «Красный Порденер» колхозри Ольга Трофимова ертсе пыракан звено 1,82 гектар çинче план тăрăх 4 центнер кок-сагыз тымарĕ туса илес вырăнне 21,87 центнер туса илнĕ. Вăрнар районĕнчи Ворошилов ячĕпе тăракан колхозри Петр Тереков юлташ ертсе пыракан звено 15 гектар çинче гектартан 187-шер центнер сĕлĕ туса илнĕ.

Валя Миронова, Петр Тереков, Мария Андреева, Ольга тата Нина Трофимовăсен ашшĕсемпе пиччĕшĕсем, юлташĕсем фронтра тăшмана хирĕç çапăçаççĕ. Хастарлă хĕрачасем çав вăхăтра тылра ялхуçалăхĕнче ĕçлесе, хăйсен патриотизмне кăтартаççĕ. Вĕсен патвар ĕçĕ ял çамрăкĕсене вăйлă тырпулшăн тата ытларах кĕрешме чĕнет. Вĕсен ĕç опычĕ комсомолăн колхоз производствинчи вăйне кăтартса парать. Çак звеносен ӳсĕмĕ вăл — колхозри комсомол организацийĕсен ӳсĕмĕ.

Çак ӳсĕмсемпе пĕрлех ĕçре çитменлĕхсем те пур-ха. Элĕк, Йĕпреç, Канаш, Пăрачкав, Первомайски, Хĕрлĕ Чутай, Етĕрне ВЛКСМ райкомĕсемпе çĕрĕç пайĕсем вăйлă тырпул звенисем хушшинчи социализмлă ăмăртăва тивĕçлипе ертсе пыман. Çавна пула çак районсенче вăйлă тырпул звенийĕсем саланса кайрĕç, юлнисем те вăйлă тырпул туса илеймерĕç.

Вăйлă тырпул никĕсне хывма кĕркуннех тытăнмалла. Çитес çулта тухăçлăн ĕçлес тесен, халех вăйлă тырпул звенисене организацилемелле. Вĕсене пулăшса пыма опытлă колхозниксемпе агрономсене çирĕплетес пулать, çĕр участокĕсем уйăрса памалла. Ялхуçалăх инвентарĕсем тата вăрлăхсем хатĕрлеме тытăнмалла. Хĕллехи вăхăтра арçын ачасемпе хĕрачасен, каçхи шкулсемпе агротехника кружокĕсене вĕренме çӳресе, хăйсен пĕлĕвĕсене ӳстермелле. ВЛКСМ райкомĕсемпе комсомолăн пуçламĕш организацийĕсен, вăйлă тырпулшăн пыракан социализмлă ăмăртăва тивĕçлипе ертсе пымалла.

Г. ПЕТРУХИН,
ВЛКСМ Обкомĕн секретарĕ.

Хĕрлĕ ялава хамăр алăран вĕçертместпĕр!

Иртнĕ çул пирĕн район укçа-тенкĕ пухмалли çулталăкри плана 116 процент тултарчĕ. Çавăншăн Чăваш АССР Совнаркомĕ района 5.000 тенкĕ укçа парса премилерĕ.

Кăçалхи çулăн пĕрремĕш квартал планне эпир 145 процент тултартăмăр. Çакăншăн район Чăваш АССР Совнаркомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне илме тивĕçлĕ пулчĕ.

1944 çулта государство заемне тата укçапа япаласен лотерейин билечĕсене сарас ĕç пирĕн районра пысăк çĕкленӳпе иртрĕ. Колхозниксемпе колхозницăсем облигацисемпе билетсемшĕн тӳлемелли укçана çийĕнчех парса татма тăрăшрĕç. Çавна пула район малтан палăртнă плана 2—3 кун хушшинче ытлашшипех тултарчĕ. Ку ĕçре ялсовечĕсемпе налог агенчĕсене ялти актив тата районран янă уполномоченнăйсем нумай пулăшрĕç. Вĕсем укçа-тенкĕ пухас ыйтăва ытти хуçалăх ыйтăвĕсемпе пĕлсе çыхăнтарса пынă, колхозниксем хушшинче докладсемпе калаçусем ирттернĕ, ĕçре хăйсем пример кăтартса пынă.

Çакăн хыççăн, укçа-тенкĕ пухас тĕлĕшри паха çитĕнӳсене яланлăха çирĕплетсе хăварас майпа, эпир партипе совет активĕн районри пухăвне ирттертĕмĕр. Партипе комсомол организацисене, агитколлективсен руководителĕсене ĕççыннисем хушшинче политикăллă агитаци ĕçне тата лайăхрах туса пыма хушрăмăр. Хăшпĕр ялсовечĕсем укçа-тенкĕ пухас тĕлĕшпе мĕнле ĕçлени çинчен райсовет исполкомĕн заседанийĕсенче сӳтсе яврăмăр, финанс работникĕсен, ялсовет председателĕсен районри канашлăвне ирттертĕмĕр. Укçа-тенкĕ пухас тĕлĕшпе лайăх ĕçлекен ялсоветне райсовет исполкомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне тата укçа парса премилессине йĕркелерĕмĕр. Укçа-тенкĕ пухас ĕç районра мĕнле пыни çинчен партипе совет активне яланах вăхăтра пĕлтерсе тăма тăрăшрăмăр. Çапла ĕçлесе пынипе, эпир Чăваш АССР Совнаркомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне виççĕмĕш квартал хушши ĕнтĕ хамăр алăра тытса тăратпăр. Иртнĕ 9 уйăх хушшинче укçа-тенкĕ пухас тĕлĕшпе лайăх ĕçленĕшĕн пирĕн район пурĕ 76.500 тенкĕ преми илме тивĕçлĕ пулчĕ. Вăл укçапа эпир 140 çынна премилерĕмĕр.

Укçа-тенкĕ пухас ĕçре лайăх ĕçлекенсене кашни квартал хыççăнах преми пани вĕсене тата лайăхрах ĕçлеме хаваслантарса пычĕ. Райфо заведующийĕ Егоров юлташ 4 хутчен пиншер тенкĕ, налог инспекторĕ Ефремов юлташ 3 хутра 1.100 тенкĕ, Карабаш ялсовет исполкомĕн председателĕ Иванова юлташ 4 хутра 1.500 тенкĕ, налог инспекторĕ Тюмерова юлташ 3 хутра 1.100 тенкĕ преми илнĕ. Укçа-тенкĕ пухас ĕçре лайăх ĕçленĕшĕн 2—3 хутчен преми илнĕ активистсем пирĕн районра вуншарăн шутланаççĕ.

Укçа-тенкĕ пухас тĕлĕшпе Наратчакки ялсовет исполкомĕ (председателĕ ВКП(б) членĕ Журавлев юлташ, территориальнăй пуçламĕш парторганизаци секретарĕ Сергеева юлташ) уйрăмах лайăх ĕçленине палăртмалла. Вăл укçа-тенкĕ пухмалли плана кашни кварталтах ирттерсе тултарса пырать. Куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялава 9 уйăх хушши хăйĕн аллинче тытса тăрать. Çак ялсоветĕнчи колхозниксемпе колхозницăсем хăйсем перекетленĕ укçаран 43.650 тенкĕ тата 128.250 тенкĕлĕх заем облигацисем пухса çапăçу техники туma пачĕç. Вĕсем аслă çулпуç Сталин юлташран салам тата Хĕрлĕ Çар тав тунине илме тивĕçлĕ пулчĕç. Сталин юлташăн саламĕпе хавхаланса, укçа-тенкĕ пухмалли çулталăкри плана тата государство умĕнчи ытти пур обязательствăсене те Сталинла Конституци кунĕ тĕлне тултарчĕç.

Укçа-тенкĕ пухас тĕлĕшпе Тури Карăбаш ялсовечĕ, Кивĕ Акташ, Çатракасси тата Есмĕл ялсовечĕсем лайăх ĕçлесе пыраççĕ.

Çав вăхăтрах Отаçкасси, Аксарино тата Пукаш ялсовечĕсем укçа-тенкĕ пухас тĕлĕшпе кая юлса пыраççĕ. Çак ялсовечĕсем кая юлни укçа-тенкĕ пухас ыйтăва куллен туса пыманнинчен, вăл ĕçе ялти актива анлăн хутшăнтарманнинчен килет. Отаçкасси ялсовечĕ хăйĕн ларăвĕсенче 9 уйăх хушшинче те финанс ыйтăвне пĕр хут та сӳтсе яман. Ку ялсовечĕсенчи комсомол организацисем те укçа-тенкĕ пухас ĕçе çителĕксĕр хутшăнаççĕ.

Çак кунсенче ВКП(б) райкомĕ финанс планне тултарса çитермелли уйăхлăх районра мĕнле пыни çинчен сӳтсе яврĕ. Район укçа-тенкĕ пухмалли çулталăк планне ноябрĕн 30-мĕшĕ тĕлне 73 процент çеç тултарнă. ВКП(б) райкомĕн бюровĕ финанс органĕсем хăйсем тунă çитĕнӳсемпе лăпланма тытăннине палăртрĕ. Ялсовечĕсемпе налог агенчĕсем финанс планне тултарса çитермелли уйăхлăха çителĕксĕр хутшăннă.

Кунта укçа-тенкĕ пухмалли плана тултарма чăрмантаракан хăшпĕр юлташсем çинчен те каламалла. Акă, райсовет исполкомĕнче ĕçлекен Андреев юлташ ялхуçалăх налогĕпе страховка укçине 661 тенкĕ паян кунччен те тӳлемен. уполнаркомзагра ĕçлекен Вотлов — 387 тенкĕ, участокри милиционер Анисимов — 705 тенкĕ, Заготзерно директорĕ Шаготов — 601 тенкĕ тӳлемен. Çавăн пек тĕслĕхсем ялсоветсемпе колхоз руководителĕсем хушшинче те тĕл пулаççĕ. Финанс планне тултарас ĕçре Хуракасси ялсовечĕ районра чи кайра çапкаланса пырать. Сăлтавĕ мĕнре-ха? Ялсовет председателĕ Батраков юлташ хăй те ялхуçалăх налогĕпе страховка укçине 757 тенкĕ тӳлемен, колхоз председателĕ Петров—438 тенкĕ, колхоз счетоводĕ Добров — 32 тенкĕ. «Ширпотреб» промартель председателĕ Василевский — 2597 тенкĕ тӳлесе татман. Финанс планне тултарас ĕç потребкоопераци енĕпе те çителĕксĕр пулса пырать. Вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем сахал туса кăлараççĕ. Ку ĕçре вĕсене райсовет исполкомĕ те çителĕксĕр пулăшса пырать.

Районри перекет касси финанс планне тултарас тĕлĕшпе уйрăмах начар ĕçлет. Вкладчиксен йышне ӳстерес тĕлĕшпе колхозниксемпе колхозницăсем хушшинче нимĕн те тумаççĕ. Çавна пула перекет касси хăйĕн финанс планне 40 процент çеç тултарнă.

Çак çитменлĕхсене пĕтерсе ĕçе лайăхлатас майпа ВКП(б) райкомĕ финанс работникĕсен районри канашлăвне ирттерчĕ. Эпир финанс работникĕсене кашнине уйрăм участок тата задани парса, вĕсен ĕçне куллен тĕрĕслесе пыма тытăнтăмăр. Çав канашлăва райком бюровĕ партин пуçламĕш организацийĕсене, агитколлектив руководителĕсене, ВЛКСМ райкомне финанс планне тултарса çитермелли уйăхлăха активлăн хутшăнма хушса хăварчĕ.

Эпир 1944 çулти финанс планне срокчен тултарса, Чăваш АССР Совнаркомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне хамăр алăрах хăварассишĕн кĕрешетпĕр.

Г. АЛЕКСЕЕВ,
ВКП(б) Октябрьски райкомĕн секретарĕ.

Хĕвеланăç Европăри вăрçă ĕçĕсем

ЛОНДОН, декабрĕн 7-мĕшĕ. (ТАСС). Союзниксен экспедициллĕ вăйĕсен верховнăй командованийĕн штабĕ декабрĕн 7-мĕшĕнче пичетлесе кăларнă пĕлтерӳре çапла каланă:

«Союзниксен çарĕсем Гюртген секторĕнче тăшман пехотипе танкĕсен контратакисене сирсе янă.

Саар шывĕн улăхĕнче союзниксен çарĕсем Саар шывĕ урлă тата тепĕр тĕлте каçса кайнă, халĕ Диллинген хулинче çапăçаççĕ. Союзниксем тăшманăн Саарлаутернри çирĕплетнĕ вырăнĕсене атакăлаççĕ, çав хуларан кăнтăртарахра вĕсем юханшыв патне çитнĕ. Союзниксен чăсĕсем Россбрюккен тата Вольфердинген хулисене кĕрсе кайнă. Тăшман вăйлă хирĕç тăнине сĕнтерсе, Сааргемюнд хулин урамĕсенче çапăçаççĕ. Союзниксен танкĕсем Бининген хули патне çитнĕ.

3 миля ытла малалла кайса, союзниксен çарĕсем кăнтăр Вогез тăвĕсен хĕвеланăç енчи айккинче, Саарунионран хĕвелтухăçнерехре, 8 ял тытса илнĕ. Тăшман союзниксен çарĕсене хирĕç тăрса çапăçать. Союзниксен çарĕсем çаплах Хагенау хулинчен çурçĕр-хĕвеланăç еннелле малалла куçса пыраççĕ.

Эльзас тӳремĕнче союзниксен çарĕсем малалла кайнă. Кольмар хулинчен 5 миля çурçĕртерехре ларакан Остгейм хулине тытса илнĕ. Декабрĕн 7-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле йывăр бомбардировщиксен калама çук пысăк соединенийĕсем Оснабрюк тата Гисен хулисенчи чугун çул центрĕсене, çавăн пекех тата Мерзебургри синтетически горючи завочĕсене тапаннă. Берлин çине те бомбăсем пăрахнă».

ЛОНДОН, декабрĕн 7-мĕшĕ. (ТАСС). Союзниксен Вăтаçĕр тинĕс таврашĕнчи хĕçпăшаллă вăйĕсен штабĕ декабрĕн 7-мĕшĕнче пичетлесе кăларнă пĕлтерӳре çапла каланă: Италире, тинĕс хĕрринчи секторта, 8-мĕш арми чăсĕсем Риминипе Феррара хушшинчи чугун çул çинче ларакан Мезано ялне тытса илнĕ. çапла ĕнтĕ, Ламоне шывĕнчен хĕвелтухăçнерехри районра тăшман хирĕç тăнине пĕтерсе тăкнă.

Фаэнца хулинчен кăнтăртарахра 8-мĕш армири Англи чăсĕсем, тăшман питĕ вăйлă хирĕç тăнине пăхмасăрах, Ламоне шывĕ хĕрринчи укрепление аслăлатнă.

Союзниксен Вăтаçĕр тинĕс таврашĕнчи авиацийĕ 1.500 вĕçев ытла тунă.

Грецири лару-тăру

ЛОНДОН, декабрĕн 7-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентствин корреспонденчĕ Афинăран çапла пĕлтерет: паян Англин «Спитфайр» тата «Бофайтер» йышши самолечĕсем каллех ЭЛАС çарĕсене хирĕç çапăçаççĕ. (ЭЛАС вăл—«Халăхăн ирĕклĕх фрончĕ» ятлă организацин çар организацийĕ). Хула варринчен пĕр мильăран та инçе мар вырăнта тăракан «Шерман» ятлă танксем стадион районĕнчи ЭЛАС çарĕсен укрепленийĕсене 75 миллиметрлă тупăсемпе пенĕ. Хулана çӳлтен пăрахакан ракетăсем çутатса тăраççĕ. Англи çарĕсем Акрополь тулашне йышăннă. Хула варрине тасатса çитерменнипе пĕрех, унта уйрăм снайперсем çеç хирĕç тăраççĕ. Халь стадионра Пирей районĕшĕн çапăçаççĕ (Пирей — Афины порчĕ).

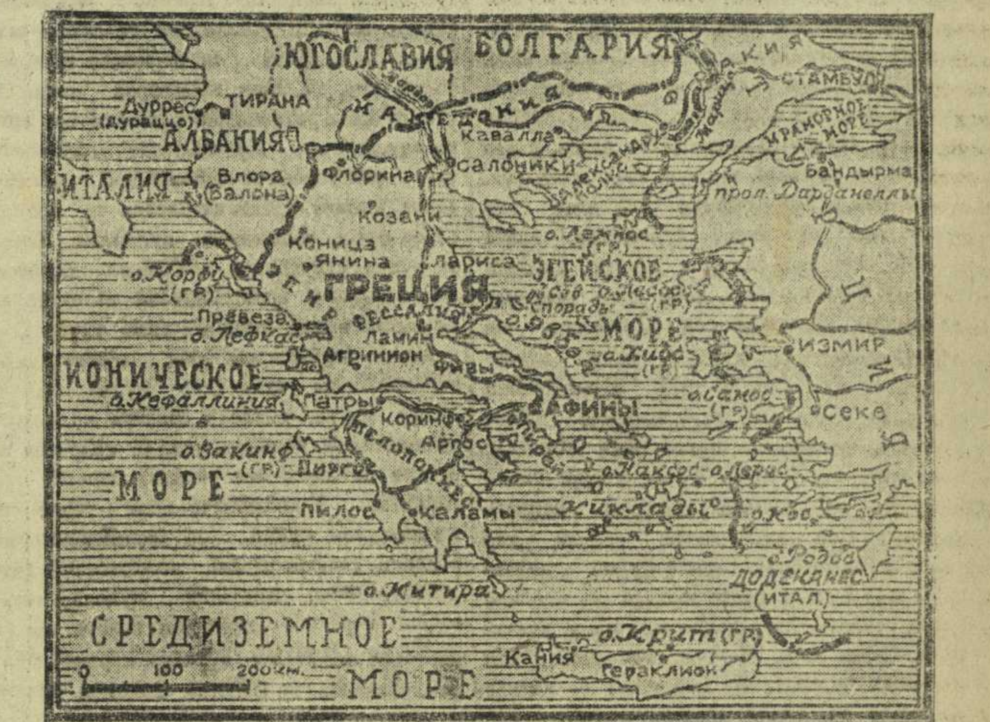

ЛОНДОН, декабрĕн 7-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентствин корреспонденчĕ Афинăран çапла пĕлтерет: паян «Спитфайр» йышши самолетсем Англи çарĕсемпе ЭЛАС чăсĕсем хушшинче пыракан çапăçăва хутшăннă. ЭЛАС чăсĕсем Афины хули варринчен çур мильăран та çывăхрах ларакан Пирей патне пымалли çула татма хăтланнă.

Çапăçусем халь те пыраççĕ. Çапăçусене бронемашинăсемпе танксем те хутшăннă.

ЛОНДОН, декабрĕн 7-мĕшĕ. (ТАСС). Лондонри радио паян пĕлтернĕ тăрăх, Афинăри радио паян ирхине çапла пĕлтернĕ: премьер-министр Папандреу вырăнтан тухман, тенĕ.

ЛОНДОН, декабрĕн 6-мĕшĕ. (ТАСС). «Дейли геральд» хаçатăн политикăллă ĕçсем çинчен çыракан сотрудникĕ çапла пĕлтерет: декабрĕн 5-мĕшĕнче каçхине лейбористсен партийĕн парламентри ушкăнĕн администраци комитечĕн вăраха пынă ларăвĕнче Грецири лару-тăру çинчен сӳтсе явнă. Çавна пула çак эрнере, декабрĕн 8-мĕшĕнче пулас, общинăсен палатинче пренисем пуçланаççĕ.

«Лейбористсен партийĕ ирĕке кăларнă çĕршывсенчи кипек-хăшĕнче те партисен ушкăнĕсене пулăшмашкăн Англи çарĕсемпе усă курмĕç тесе уççăнах калаттарасшăн», —тет çав сотрудник.

Черчилль тухса калани

ЛОНДОН, декабрĕн 5-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви каланă тăрăх, декабрĕн 5-мĕшĕнче общинăсен палатинче Грецири лару-тăру çинчен Черчилль çапла каланă: Афинăра декабрĕн 3-мĕшĕнче демонстраци вăхăтĕнче кам малтан пăшалпа пеме пуçлани çинчен калакан материалсем манăн сахал, тенĕ. Черчилль каланă тăрăх, халĕ Англи çарĕсем «юн юхтармалла ан пултăр тесе, кирлĕ мерăсем йышăнаççĕ».

Греци халăхне апат-çимĕç парса тăма кансĕрлекен забастовкăсемшĕн Грецири сулахай ушкăнсем айăплă пулса тăраççĕ, тесе каласа, Черчилль малалла çапла каланă: «Пирĕн хамăрăн позици (эпĕ ун çинчен каланăччĕ) питĕ уççăмлă. Греци халăхĕ хăй валли монархиллĕ тытăм йĕрки туса хурать-и е республикăллă тытăм йĕрки тăвать-и, — вăл унăн хăйĕн ĕçĕ; вăл сылтăмрисенчен тăракан правительство тăвать-и е сулахайрисенчен тăраканнине тăвать-и, — унта унăн хăйĕн ирĕк. Çак ыйтăва мĕнле татса парасси Греци халăхĕнчен хăйĕнчен çеç килет. Греци халăхĕ хăйне кирлĕ пек решени йышăнма пултариччен эпир, Грецире законпа йĕркелĕх тытса тăрас тесе, Грецире хамăрăн чылай пысăк çарпа пĕр иккĕленмесĕр усă курăпăр, çав çара халь çĕнĕ вăйсем пырсах тăраççĕ».

Палата членĕ лейборист Петик-Лоуренс çапла ыйтнă: Англи правительстви Грецири политикăллă пĕр ушкăна çеç пулăшса тăма тăрăшĕ-и?—тенĕ. Черчилль çапла каланă: коммунистсемпе ЭАМ («Халăхăн ирĕклĕх фрончĕ» ятлă организаци) представителĕсем Греци правительствинчен тухнă, вĕсем унтан «хальхи влаçа сирпĕтсе антарма хăтланас умĕн кĕтмен çĕртен тухнă», тенĕ.

Лейборист Гест çапла сĕннĕ: Греци полицийĕ хĕçпăшалсăр ачасене пеме тытăнни çинчен палатăн халех сӳтсе явмалла, мĕншĕн тесен çак ыйту Англи обществишĕн питĕ паха ыйту пулса тăрать, тенĕ.

Лейборист Эньюрин Бивен çапла каланă: Англире тата хĕçпăшаллă вăйсем хушшинче çынсем хытă пăшăрханма пуçларĕç, мĕншĕн тесен хĕçпăшаллă вăйсене çавăн пек ĕçсем тума мобилизацилемен, çĕртех вĕсемпе çавăн пек ĕçре усă курнă пек туйăнма пултарать, тенĕ.

Лейборист Бьюкежен çапла каланă: ку ыйту — пысăк ыйту; правительство хăйĕн позицийĕ çинчен татăклăн каласа пама пултартăр тесе, ку ыйту пирки халех пренисем пуçламалла, тенĕ.

Спикер çак ыйтăва сӳтсе явма сĕннине йышăнман.

ПАЛАТА ЧЛЕНĔСЕН ПĔР УШКĂНĔ КОРОЛЬ СĂМАХĔ ПИРКИ ЙЫШĂНМА СĔННИ

ЛОНДОН, декабрĕн 5-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, декабрĕн 5-мĕшĕнче парламентăн 20 членĕ — лейбористсем, независимăйсем тата «коммонуэлс» партийĕн членĕсем — король сăмахĕ пирки çапла йышăнма сĕннĕ: «Грецире тата Европăн ытти пайĕсенче демократишĕн кĕрешекен çынсене хĕçпăшалсăрлантармашкăн унăн величествин çарĕсемпе усă курмĕç тесе шантарса калани король сăмахĕнче пĕртте çук, çакă пире пăшăрхантарать»,—тенĕ.

ФИНЛЯНДИН ХИРТИ ÇАР СУЧĔСЕМ СУД ТУНĂ ÇЫНСЕНЕ ИРĔКЕ КĂЛАРНИ

ХЕЛЬСИНКИ, декабрĕн 7-мĕшĕ. (ТАСС). Нумаях пулмасть Финляндире хирти çар сучĕсем перемири çинчен килĕшӳ тăвиччен судпа айăпланă çынсене кăларасси çинчен калакан закона çирĕплетнĕ. Декабрĕн 2-мĕшĕнче çавăн пек çынсене ирĕке кăларма пуçланă. Хаçатсем пĕлтернĕ тăрăх, çавăн пек çынсене пĕр пин çынна ытла тĕрмерен кăларнă ĕнтĕ.

ХРОНИКА

РСФСР Верховный Совечĕн Президиумĕ Василий Прохорович Пронин юлташа РСФСР Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председателĕн Пĕрремĕш Заместителĕ пулса ĕçлеме лартнă.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

ШУПАШКАРТИ КИНОТЕАТР
декабрĕн 5-мĕшĕнчен пуçласа
кунсеренех
америкăнецсен саслă, илемлĕ
«ПЕСНЯ О РОССИИ»
ятлă çĕнĕ фильмне кăтартать.
Сеанссем çак вăхăтра пуçланаççĕ:
12, 14, 16, 18, 20, 22 сехетре.
Билетсем малтанах илсе хума пулать.
Касса ирхине 10 сехетре ĕçлеме пуçлать.

Чăвашлесоохранă ОРС-не çакăн пек работниксем кирлĕ: главнăй бухгалтер, бухгалтер-инвентаризатор, ахаль бухгалтер. Адрес: гор. Чебоксары, Красноармейская, 23/6.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5. Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редактора — 0—67, заместительне секретарĕн — 4—26, парти пурнăç пайĕн 3—90, промышленноçпа ялхуçалăх пайĕсен 5—31, издательство конторин — 0—23.

НТ 04232 Типография № 1, Управления полиграфпромышленности при СНК ЧАССР, Заказ № 2, ф. 6. 59×42 в. л. Тираж 16.000 экз.